

zák.), což vysvitne zejména tenkrát, když nastane případ, že věřitel nebyl z nejvyššího podání uspokojen, a má i nadále nárok proti svému bývalému dlužníku, ovšem nekrytý nyní zástavou, nýbrž jenom jako osobnímu dlužníku. Poněvadž usnesení nižších soudů nebralo vůbec zřetele k poměru koruny československé ku měně splnišť, nemohlo býti ve věci samé rozhodnuto a musila býti obě tato usnesení zrušena a exekučnímu soudu nařízeno, aby o napadených pohledávkách znova nařídil rozpočtový rok, o nich jednal a rozhodl. Rozhodnutí o útratách opírá se o úvahu, že dlužník neoznačuje, proti komu útraty účtuje, a že je také není oprávněn požadovati ani na vymáhajícím věřiteli, jehož se opravné řízení netýká, ani na hypotekárních věřitelích, poněvadž vůči těmto není dlužník v exekučním řízení v poměru strany.

Čís. 639.

Fiskus cizího státu nelze před tuzemskými soudy žalovati, leč že podrobil se sám zdejší pravomoci.

(Rozh. ze dne 31. srpna 1920, R I 337/20.)

Proti žalobě, již domáhal se u krajského soudu v Liberci tuzemec na saském železničním eráru náhrady škody, vznesl žalovaný erár námitku nepřislušnosti soudu, již soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud námitku nepřislušnosti soudu zamítl a nařídil soudu první stolice, by, vyčkaje pravomoci, ve věci dále jednal. Důvody: Právem namítá žalobce, že ustanovení mezinárodní smlouvy ze dne 14. října 1890, čís. 186 ř. zák. z r. 1892 nelze použiti na tento spor, poněvadž rozkladem rak.-uherského mocnářství se stala právně neúčinnou a pro československou republiku ani dle zákona ze dne 28. října 1918, čís. 11. sb. z. a n. již neplatí. Nutno tudíž posuzovati příslušnost krajského soudu v Liberci dle § 99 j. n. tím, že žalovaná strana má v obvodu tohoto soudu jmění. Tato okolnost jest všeobecně známa. I když v tomto případě jde o dopravní prostředky, nutno uvážiti, že pod jměním dle § 99 j. n. jest rozuměti veškerý majetek žalované strany, který má peněžitou cenu. Zástupce žalované strany odůvodnil vznesenou námitku nepřislušnosti též tím, že dle zásad o exteritorialitě ve všech státech uznaných, nepodléhá stát též ve své vlastnosti jako osobnost soukromoprávní soudní pravomoci jiného státu. Výjimku z tohoto pravidla lze uznati toliko při dobrovolném podrobení se soudní pravomoci jiného státu. Zástupce žalovaného dovolává se při tom nařízení min. sprav. ze dne 16. ledna 1915, kterým prý bylo pravidlo to uznáno též pro rakouské soudy. Nařízení takové neexistuje; ministerstvo ve svém věstníku ze dne 16. ledna 1915, čís. I. toliko sdělilo soudům právní názor úřadu zahraničního říše Německé o nárocích, týkajících se ručení, uplatňovaného u rakouských soudů proti pruskému fisku železničnímu. Tímto právním názorem však soud rekursní není vázán. Nutno především uvážiti, že zákonné předpisy, zde platící, neobsahují výslovného ustanovení, dle kterého by cizí stát nepodléhal tuzemskému soudnictví, a nelze toto pravidlo odvozovati ani z čl. IX. uvoz. zák. k j. n. Naopak jde v tomto případě o právní věc, která zákonnými předpisy není vyňata z jurisdikce řádných soudů. Žalobce uplatňuje proti žalovanému železničnímu fisku nárok na náhradu škody, tudíž nárok soukromoprávní, který nemá nic společného s vykonáváním státní

moci cizího státu. Dle údajů žalobních jest saská republika jakožto majitelka saských drah na základě ustanovení železničního řádu dopravního povinna náhradou škody za ztrátu a ježto v obvodu krajského soudu libereckého má jmění, jest tento soud dle § 99 j. n. ku rozhodování o žalobě příslušným jak věcně tak i místně.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs jest v právu. Postupující v řízení soudním mají soudové jakožto nositelé justiční výsosti svého státu právo, žádati na stranách v mezích a za podmínek zákona procesuálního poslušnost a vysloviti při porušení povinnosti k procesuální poslušnosti zákonné následky procesuální neposlušnosti. Konečným cílem rozepře jest, by uplatňovanému nároku nebo právu dostalo se neodporovatelného formalisování a propůjčila se mu vykonatelnost. Základní podmínkou procesuální moci nařizovací, respektování formalisace práva nebo nároku a vynutitelnosti procesuálního výroku jest nařizovací moc a procesuální nadřízenost státního orgánu, jenž procesuální příkaz vydává, nárok nebo právo formalisuje nebo výroku svému vykonatelnost propůjčuje, a rubem věci posuzováno procesuální poslušnost toho, proti němuž nařizovací moc v naznačených směrech se osvědčuje. Kde není závazku ku podrobení se a poslušnosti vůči výronům moci nařizovací, není přirozeně místa pro moc nařizovací. Rovněž jest zřejmo, že rovný rovnému jen tam smí nařizovati, kde jest to zvlášť odůvodněno. Vykonává soudy právo justiční výsosti, vystupuje stát jako nositel své státní svrchovanosti. Tato však nepostihuje dle zásad mezinárodního práva jiný stát jakožto rovnocenný samostatný subjekt svrchovanosti téže jakosti, moci a síly. Na jiném státu, jenž dobrovolně nepodrobil se soudnímu rozhodování státu domácího, nelze žádati ani poslušnost oproti procesuálním příkazům, aniž lze mu ukládati, by dbal formalisace nároku nebo práva, jež proti němu byla vyslovena, nebo podrobil se co do rozsudku donucovací moci soudu procesního. Z řečeného vyplývá, že pro žalobu, o kterou se jedná, byl by tuzemský soud příslušný jen tehda, kdyby saská republika buď mezinárodní smlouvou nebo v této rozepři výslovným prohlášením podrobila se tuzemské soudní pravomoci. Ani toho ani onoho předpokladu zde není. Na tom, zdali žalovaná strana má v tuzemsku majetek, nezáleží, poněvadž tato okolností mohla by opodstatněna býti příslušnost dovolávaného soudu jen tehda, kdyby žalovaná strana tuzemské soudní pravomoci vůbec byla podřízena, čemuž však, jak dolíčeno, zde není. Za tohoto stavu věci bylo dovolacímu rekursu vyhověno, aniž bylo třeba, zabývati se otázkou, zda mezinárodní smlouva o železniční dopravě pro dílčí státy bývalé rakousko-uherské monarchie podržela platnost, čili nic.

Čís. 640.

Při určování výše výživného, k němuž jest státní zaměstnanec po zákonu povinen, nelze plně započísti mimořádné příplatky za dočasnou službu mimo trvalé působíště zaměstnancovo (na Slovensku).

(Rozh. ze dne 31. srpna 1920, R I 597/20.)